

מוגנות כתשתית ללמידה, התפתחות ורווחה חינוכית

תוכנית מוגנות עירונית

עקרונות ויישום

תוכנית המוגנות העירונית מייצרת תשתית מערכתית
לסביבה חינוכית בטוחה ויציבה עבור תלמידי
ותלמידות העיר, צוותי החינוך וההורים. התוכנית
מחזקת שייכות, נראות וביטחון במוסדות החינוך
ותורמת לצמצום אלימות ופגיעות חברתיות.

מטרת התוכנית

תפיסת המוגנות

המוגנות העירונית מהווה תשתית ללמידה, להתפתחות ולרווחה של תלמידים, צוותי חינוך והורים, ונשענת על אחריות מערכתית משותפת של הרשות המקומית, מוסדות החינוך, ההורים והקהילה.

היא מתבטאת ביצירת אקלים חינוכי בטוח, עקבי ומכבד, המחזק שייכות, נראות וביטחון ותורם לצמצום פגיעות חברתיות.

תהליך גיבוש התוכנית

תוצרי התהליך

- המלצות אופרטיביות ליישום מיידים וארוך טווח בהתאם לרצף הגיל.
- גיבוש ארבעה רכיבי ליבה המהווים את בסיס התוכנית העירונית.

מוקדי העיסוק

- אלימות, חרמות ודחייה חברתית
- ילדים במצוקה שקטה "שקופים"
- התנהגויות מורכבות של תלמידים ותלמידות
- ממשק חינוכי עם הורים

מהלך העבודה

- הקמת צוותי משימה עירוניים רב מקצועיים בהובלת מנהלי מטה באגף החינוך: אגף החינוך, פיקוח משרד החינוך, פיקוח על הייעוץ, שפ"ח, הנהגת הורים, מנהליות בתי ספר, מחלקת הנוער, קב"סיות
- מתודולוגיה: ניתוח צרכים מהשטח, למידת עמיתים ומיפוי מענים קיימים לצד זיהוי פערים, גיבוש כיווני פעולה

חיזוק מסוגלות
צוותי החינוך

נוהל עירוני

עבודה חינוכית
בממשק עם
הורים

פיתוח וטיפוח
חוסן תלמידים

רכיבי ליבה

מתוך עבודת צוותי המשימה
התגבשו ארבעה רכיבי ליבה
משלימים, המהווים את התשתית
ליישום תוכנית המוגנות העירונית

נוהל עירוני תומך מוגנות

התוכנית נשענת על נוהל עירוני אחיד, המייצר מסגרת פעולה עקבית ומאפשר מענה מקצועי במוסדות החינוך בעיר

מהלכי יישום

- הטמעת נוהל המוגנות העירוני במסגרות החינוך
- העברת מידע רגשי-חברתי בין מסגרות בכפוף לויתור סודיות ובתיאום בין גורמי חינוך, רווחה וגורמים בלתי פורמליים

נוהל מוגנות עירוני
בתי ספר

נוהל מוגנות עירוני
גני ילדים

חיזוק מסוגלות צוותי החינוך

צוותי החינוך הם גורם מפתח ביצירת מוגנות יומיומית. חיזוק הידע, הכלים והחוסן המקצועי שלהם מאפשר התמודדות בטוחה ומקצועית עם מצבי מורכבות רגשית וחברתית

מהלכי יישום

- תוכנית ליווי לצוותים בקבוצות קטנות באופן סדור ובעקביות בהובלת פסיכולוגית ו/או יועצת ביה"ס – בגישה עירונית אחידה שתקבע בשותפות הרשות והפיקוח.
- הצעת תהליכי פיתוח מקצועי לחיזוק מסוגלות הצוותים בתחום המוגנות במסגרת "דרך רעננה"

טיפול חוסן תלמידים

חוסן תלמידים מתחזק מתוך טיפוח שייכות, נראות וביטחון אישי. חוסן זה מחזק מסוגלות והתמודדות עם מצבי קושי ותורם לצמצום פגיעות חברתיות ולאקלים חינוכי יציב ומיטיב

מהלכי יישום-

- העברת שאלוני שביעות רצון פנימיים/ראמ"ה – פעמיים בשנה, ובניית תוכנית עבודה מבוססת נתונים בהתאם
- **Sell By Milgo** זיהוי תלמידים במצוקה רגשית חברתית באמצעות שאלוני איתור
- שילוב מנתחות התנהגות
- תכניות מניעה רשותיות ובית ספריות

תכניות מניעה רשותיות

גני ילדים

תוכנית "דואט" - השפ"ח בשיתוף מרכז
דואט'תוכנית "הכוח לפרוח" - שילוב שיח
כוחות בעשייה החינוכית
תוכנית "צנצנת גולות סגולות" - זיהוי
שימוש מודע ב"סגולות", ותרגול במצבי חוסר
ויסות
"למלא את הדלי" - פרויקט רגשי התנהגותי
תוכנית מוגנות מינית

על יסודי

פותחים שער לחטיבה תוכנית לתלמידים העולים לחטיבה
עם התמודדויות חברתיות
מטפלות סלע בחטיבות הביניים
בוחרים בחיים | שכבת ט'
מעברים תוכניות לתלמידים העולים מהחטיבה לתיכון
אוכלוסיות קצה
מדריכי מוגנות
עו"ס בכל בי"ס
מוגנות מינית
הרצאות למניעת שימוש בסמים ובאלכוהול

על יסודי בלתי פורמאלי

פורום נוער שיתוף של נוער וצעירים, רווחה, מניעת סמים ואלכוהול
נאס"א מענים לתלמידים שקטים
סיירת נוער בלילות מופעלת ע"י רכזי הנוער בסופ"ש ובחופשים
מועדון המרתף | פעילות בשעות הלילה המאוחרות
קבוצת שגרירי חוסן חברתי תיפתח בינואר עם תיכון אביב בסיוע
פיסי'

*קיימות תוכניות נוספות בבחירת בתי הספר העל יסודיים
במסגרת הגפ"ן

יסודי

ליגת ערכים
מוגנות מינית שכבות א' ד' ו'
"רעננה במצב טיסה" - דחיית קבלת סמארטפון
ושימוש מושכל
פרלמנט הילדים
סדנאות מודל קש"ת לחיזוק החוסן בהובלת השפ"ח

*קיימות תוכניות נוספות בבחירת בתי הספר
היסודיים במסגרת הגפ"ן

עבודה חינוכית בממשק עם הורים

שותפות חינוכית סדורה עם הורים מהווה רכיב מרכזי בביסוס תחושת המוגנות. עבודה מקצועית בממשק עם הורים מחזקת אמון, מבהירה גבולות אחריות, ומספקת ידע וכלים להתמודדות עם מצבי מורכבות ופגיעה חברתית.

מהלכי יישום

- מערך הרצאות להורים בנושא סמכות, פגיעות חברתיות ומוגנות ברשת.
- שילוב הדרכת הורים בית ספרית דרך ה'אקדמיקס'.
- אמנת תקשורת הורים - בית ספרי/עירוני
- חיזוק מוגנות צוות - במצב של אירוע משמעותי של הורים מעורבים בו בתוך בית הספר, יופעל נוהל הרחקת הורים עירוני ממוס"ח.

עבודה חינוכית בממשק עם הורים נוהל הגבלת כניסת הורה למוסד חינוכי

במקרה של אירוע משמעותי חריג מצד הורה, המתרחש בתחומי בית הספר או בהקשר לפעילותו - תוגבל כניסת ההורה למתחם בית הספר באופן מיידני ולפרק זמן של עד שבעה ימים.

במהלך תקופה זו תתכנס ועדה עירונית לבחינת נסיבות האירוע ולקביעת אופן המשך הטיפול.

הרכב הוועדה: מנהלת קב"טי מוסדות חינוך וביטחון עירוני, מנהלת בית הספר, מנהל המחלקה הייעודית באגף החינוך

אקוסיסטם של מוגנות

הצלחת התוכנית נשענת על עבודה משולבת משותפת ומתואמת של כלל יחידות הרשות והמערכת החינוכית

מָה בְּסֵךְ הַכֹּל צָרִיךְ אָדָם? / לֹא אֵהָא גּוֹלְדְבֵרְג

לְפָחוֹת אָדָם אָחָד אַחֵר

שִׁישְׂקָף לוֹ אֵת עֵינָיו

שִׁיְהַדֶּה לוֹ אֵת קוֹלוֹ

שִׁישְׁבֵר אֵת בְּדִידוֹתוֹ הַקִּיּוּמִית

אֵת הַחֹמוֹת הַשְּׂקוּפּוֹת

שֶׁבֵין הַתּוֹךְ לְבֵין הַחוּץ

שִׁיחֲזִיק בְּכַפַּיִם רוֹעֵדוֹת

אֵת הַנְּפֶשׁ הָעִירְמָה, הַשְּׂבְרִירִית

וַיִּנְהַג בָּהּ בְּרָךְ.

אָדָם בְּסֵךְ הַכֹּל צָרִיךְ אָדָם.

